

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kóciatok visszaadása
 vagy megőrsésére nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Apponyi nem lesz egyetemi tanár.
 Nincs nálunk gazdagabb ország a világon. Van annyi szellemi kincsünk, hogy a fölösleget az ablakon dobáljuk ki. Az igaz, hogy éppen a legértékesebb kincseket röpitjük el. Ime a legközelebbi példa: Apponyi. A külföld tőle tanulja ismerni az önálló magyar államot, benne tanulja megbecsülni a magyar tudást, benne csodálja a magyar zsenialitást, Európa és Amerika művelt nemzetei meghajolnak nagysága előtt — nálunk pedig kicsinynek találják az egyetemi tanszékre. Amerika világhírű egyetemei versenyeztek a szerencsért, hogy gróf Apponyi egy-egy előadást tartson kebelükben — a mi egyetemünkre pedig nem lehet őt kinevezni tanárrá. Pedig a tudósok, a tanári kar tagjai meghívták őt, hogy legyen ékessége Pázmány egyetemének az a férfiú, aki Pázmány óta egyik legnagyobb szónokunk. Elismerték tudását a tudósok, nagyságát a tudomány nagyjai — aztán közbeszólt az ostoba politika és becsapták Apponyi előtt az egyetem kapuját. Apponyi nem lett ezzel kisebb; de az egyetem szegényebb lett és mi, akik már örömmel és büszkeséggel láttuk Apponyiban az ifjúság nevelőjét, nem tudjuk, vajon szégyenkezünk-e vagy kacagjunk keserűen tehetetlenségünkön?

Egy sajtóhajsza után.

Nem először, nem is utoljára hangzik lel a panasz, hogy a mai sajtó nagy része nem áll hivatása magaslatán, azt a mérhetetlen, tengernyi erőt, amelynek korlátlan nagyhatalmu birtokosa, nem hivatásához méltóan használja fel, hanem ellenkezőleg visszaél vele. Az egészséges, tiszta élet helyett pestises bacillusokat terjeszt; igaz, hogy finom kapszulákban adja be az olvasók ama nagyobbik táborának, amely nem sokat törí a fejét azon, amit az ujságban kap. Sehol nem uralkodik annyira a »cél szentesíti az eszközt« ököljogi elve, mint épen a sajtó eme részében. Nem beszélünk most az egymással szemben álló elvi, vagy mondjuk világnézeti különbségekről. Akármilyen legyen az elv, azt csak tisztességes, becsületes eszközökkel szabad és kell szolgálni.

Hogy annyira nem becsületes elvek szolgálatában vannak egyes sajtóorganumok, hogy azokért becsületes eszközökkel nem lehet munkálkodni?

Félő, hogy nem így van.

A tapasztalat ezt bizonyítja.

Becsületes elvet, célt, csak becsületes

eszközzel lehet szolgálni. Ebből az igazságból következik, hogy aki, illetve amely ujság nem dolgozik becsületes eszközökkel, annak célja nem lehet tisztességes.

Igazán elérkezett az ideje, hogy a nagyközönség belássa ennek az igazságnak a valódiságát és — következtessen belőle. Ha észreveszi ezeket a ma mind sűrűbben felburjánzó tisztességtelen eszközöket és észre kell venni, ha szándékosan be nem hunyja a szemét, akkor vonja le belőle az egyetlen méltó következtetést és bojkottálja azt a lapot. Mert elvégre is az ujság a közönségért van, a közönségből él és lehet akármiként akármennyi subvenciója, ha az olvasók táborá faképnél hagyja, bekövetkezik a megérdemelt — bukás...

Megrágalmaztak egy papot. A becsületet támadó hazugság és rágalom legutolsó eszközehez folyamodtak, hogy lehetlenné tegyék és hogy — üssenek egyet rajtuk és az egyház intézményein.

Megrágalmazták azzal az állati bünnel, amelynek büntetése halál, — erkölcsi megsemmisülés. Becstelenséget hazudtak rá a becsület védelmének leple alatt.

És a pap győztesen, az igazság és tiszta, becsületes énjének bebizonyításá-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az új kalap.

— Nem gondolod, hogy a fodros főkötő jobban illenék a korodhoz s hogy a régit még igen jól fel lehetne frissíteni? — kérdezte Charlotte a nővérétől.

— Azt gondolom, — felelte Helén — hogy azt az öreg jószágot már annyiszor forgattuk ki és be, hogy többé már lehetetlen a fejre tenni. Evek óta nem vettem magamnak új ruhát vagy új kalapot s olyan kopottnak, nem: rongyosnak érzem magamat az ócskaságokban, hogy egész betegje vagyok már.

Charlotte néma csodálkozással nézett nővérére.

— Ne ijedj meg, — nevetett Helén — nem vagyok egészen megőrülve. Sokat gondolkodtam az utolsó időben, s arra a meggyőződésre jutottam, hogy mielőtt meghalok, még egy kis örömet, egy kis szabadságot, egy kis igazi életet szerzek magamnak. Valami egészen különbözőt akarok véghez vinni attól, amit harminc év óta követek. Meguntam, hogy tiszteltreméltó legyek s hogy tiszteljenek, valami olyat akarok tenni, a min megbotránkozsanak az emberek. Belefáradtam a takarékoságba és abba, hogy mindent megvonjak magamtól, s

most prédálni akarok és jó ruhákat viselni, jó ételeket enni! Még adósságot: is akarok csinálni s meg akarom egyszer mondani a véleményemet kerekén, sőt talán — még káromkodni is fogok!

— Helén! — nyögött fel Charlotte.

— Igen. Különösen a szegénységemet fogom megátkozni: hiszen sohasem éltem és pár nap mulva ötven esztendőm lesz! Gondold meg ezt! Ötven szürke, eseménytelen, unalmas, halálosan hosszú esztendő!

— Mig a szüleink étek és gazdagok voltunk, addig elég szines és mozgalmas volt az életünk.

— Igen, harminc év előtt. Oly régen, hogy csaknem eltelejttem.

Ezzel ért véget a két öreg kisasszony beszélgetése. Azután következett el az upti ünnepnap. A piacon nagy multság folyt. A kis város egész lakossága s a közeltekvő falvak népessége idetolngott ezen a napon. Nagy rögtönzött átrak alatt körhinták, csónakok és más mindentajta szórakozás kínálkozott a nép számára. A sátrak előtt hivogató szóval csábították a közönséget a kikiáltók, lárma, tréfa, zaj volt mindenfelé.

— Nem Knight Helén kisasszony az a körhintán? — kérdezte Eden, a városi kert kertésze a feleségétől. — Ugyan! Hiszen eddig oly

büszkék voltak és soha senkivel sem beszéltek! Soha sincs vége a csodáknak! A neveléses öreg jószág egész boldognak látszik e fiataloknak való multság miatt.

— Uj kalapja van! — szólt a felesége, mikor Helén kisasszonyt újra feléjük hozta a boszorkánykerék. — Ez még nem történt meg, a mióta ismerem. De igazán jól is áll neki ez a kalap, sok évvel látszik fiatalabbnak benne.

— Jól üli meg a lovat — nevetett a kertész. — En emlékszem rá, mikor még egész kicsike volt, akkor valódi lovon lovagolt. De ennek már ide s tova harminc esztendeje.

Helén ezalatt körben forgott s az arca világosan elárulta, mily végtelenül élvezte ezt az új benyomást. Nem bánta volna, ha örökké így tart. Ezt szerette ő, a mozgást, a színeket, a lármat. Fájdalom, oly kevés része volt belőle!

A következő felszállásnál egy strucc hátára kapaszkodott fel. Karjával átölelte a madár nyakát s vidáman száguldott vele körbe-körbe.

— Vajjon egészen megbolondult? — kérdezte a kertésznő az urától. — Nem bírom a szememet levenni róla. A következő alkalommal bizonynyal a disznót is meglovagolja.

De Helén itt mégis meggondolta a dolgot s inkább a kocsiba ült. Egy nagy, fehér automobilba.

Ne féljen és ne
 rettegjen a
 kolerától, mert

Itt a király

legegészségesebb alkalikus
 baktérium mentes
 üdítő és borviz

KAPHATÓ MINDENÜTT.

val, büszke öntudatával került ki a hajszából. A piszok, amit reá szórtak, viszapattant becstelenül támadó ellenfeleire. A hazugság, rágalom tisztességtelen fegyvere visszafelé sült el, olyan sebet ütött az ellenfelen, amit nem lehet eltakarni, amit meg kell látnia az olvasó közönségnek.

Fényes elégtétel ez neki, elégtétel a mi eszméinknek és nagy tanulság az olvasó közönségnek. Levonhatja, le kell vonnia belőle azt a tanulságot, amit fentebb fejtegettünk!

Csak egy példa ez a számtalan eset közül, annak a sajtónak a munkájára, de mind ez különösebben kiemelkedik a többi közül, még jellemzőbben, eklatán-sabban bizonyítja állításainkat.

Most már — ismétlem — a nagyközségen van a sor, hogy leszűrje belőle a tanulságot, teljesítse kötelességét, ez a becsületes kötelesség: elfordulni attól a sajtótól, amely ilyen becstelen eszközökkel dolgozik és hozzáfordulni ahhoz a sajtóhoz, mely a becsületes, tiszta nemes eszmékért becsületes energiával küzd!

Molnár Lajos.

Ime a bizonyság:

A temesvári eset.

A szabadkőműves újságok — élükön a Világgal — óriási gaudiiummal kürtölték világgá egy héttel ezelőtt, hogy *Lamberg* Dezső temesvár-belvárosi segédlelkész és zárdai hitoktató a zárdai növendékek közül több 8—10 év közötti gyermeket megrontott. A tajtékoz dühvel megírt cikkeiben egy ember állítólagos megtévelyedéseért az egész katolikus papságot tette felelőssé a szabadkőműves zsidó sajtó. De megjárta, mert mint az O. sz. Pázmány

— Bocsánat asszonyom — szólott egy magas, fehérhaju ember, egy kis leányt vezetve kézen — minden hely el van foglalva, különben nem háborgattam volna. Remélem, nem vagyunk alkalmatlanok. — Ezzel leült a szemben levő ülésre.

— Nini — szólott aztán Knight Helén kisasszony! Husz esztendeje, hogy nem láttam! Ismertem az édes apját és az anyját is, szomszédok voltunk egy időben. Még mindig a régi lakáson laknak?

Két nagy kezét üdvözlétképpen feléje nyújtotta s folytatta: — Nem emlékszik már Pilkington Harryra. Ez a kis unokám, Pilkington Peggy.

— Es ez pedig a babám, Pilkington Nancy — mutatta be a gyermek is a kezében tartott nagy porcellánbabut. — Szeretné a kezébe venni, ugy-e bár? Na, megengedem. Maga is kíváncsi volt a vásárt látni?

— Igen, kedvesem — felelte Helén. — És örülök, hogy eljöttem, hogy találkoztam magácskával és nagypapával.

— Szereti a babákat?

— Rajongok érettük.

— Nagypapa — mondta most a kis leány — én valamit sugok magának. S aztán halkán az öreg ur fülébe sugta: — Nekem ez a néni nagyon tetszik.

A nagypapa lehajolt a gyermek füléhez s mosolyogva felelte neki, de úgy, hogy az öreg kisasszony is meghallhatta: — Nekem is nagyon tetszik Helén kisasszony.

— Ugy látszik, hogy a vén csoroszllya még udvarlóra is szert tett végre — jegyezte meg künn a kertészné epésen.

— Igen, ez Pilkington ur, a Hallból.

— Igazán? Hiszen én is ismerem. De rég nem láttam, mióta a felesége meghalt, egyszer

Egyesület Védőirodája jelenti, a lapokban névszerint megnevezett gyermekek szülei rágalmaszói pert indítottak a botrányt hajhászó újságok ellen. Ugyanezt tették a temesvári hitoktatók is, hogy megtorolhassák az általánosítást. S megtette a megtorló lépéseket a megvádolt Lamberg Dezső káplán is, aki ártatlansága tudatában követelte, hogy őt orvosok vizsgálják meg, még pedig a *vádaskodók ellenőrző szakértőinek jelenlétében*, hogy a mende mondának egyszerismindenkorra véget vessen. Ez a vizsgálat kiderítette, hogy a káplán egészséges, így hát a vád teljesen alaptalan. A gyermek különben a rendőrorvosok véleménye szerint érintetlen és a rajta tapasztalható jelenség szülői terheltségére vezethető vissza. — A szabadkőműves sajtó most meg azt korpoltálja, hogy a vizsgálat illetően kimenetele nehéz püspöki ezresekbe került. A meghurcolt káplán ügyvédje mindazok ellen, akik efajta híreket korpoltálnak, azonnal bünvádi feljelentést tesz rágalmaszásért és felszólítja mindazokat, akik ilyen rágalmaszást hallanak, hogy azt a szükséges lépések megtétele végett azonnal hozzák az ő tudomására, hogy a rágalom terjesztői ellen szintén eljárasson. A szabadkőművesi manővernek úgy látszik az volt a célja, hogy diszkreditálja a zárdai nevelést. A páholyok lapjának, hogy céljaikat elérjék, úgy látszik jó eszköz a rágalom is. De ime, az igazság kiderült s a rágalom a páholy lapjaira pattant vissza.

Minisztertanács. Ma délelőtt 10 órakor gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök elnöklésével miniszteri tanácskozás volt, amelyen a kormány valamennyi tagja résztvett. A minisztertanács folyó ügyekkel, a védőrovita előkészítésével és a kecskeméti puztulás enyhítésére szükséges kormányintézkedések megállapításával foglalkozott.

sem. Nagyon megöregedett, de még mindig igen szép ember, pedig már hatvan felé jár. De Helén kisasszonynak nem kellene vele úgy komáznia.

Ezalatt az öregek és a gyermek vidám beszélgetés közben mentek körül a hintán, egyszer, kétszer, háromszor. Később pedig, mikor megelégtették a mulatságot, az öreg ur Peggyt hazaküldte a dadájával s elkísérte Helén kisasszonyt a kapuig, majd, mivel felhívták egy csésze teára, felment vele a lépcsőn, ahol olyan régen nem járt már.

— Ugy-e jól esik megint fiatalos mulatságokkal tölteni el az időt, Miss Helén? — kérdezte Knight kisasszonytól Pilkington ur.

— Bizony — felelte Helén. — Harminc éve asszálodom itt, anélkül, hogy egyetlen jó napom is lett volna. Ha még egyszer előlről kezdeném az életet, minden vásárra elmennék, az ilyen mulatságok úgy megfiatalítják az ember kedélyét!

— Igaz — mormogta Pilkington ur csendesen.

— És aztán ez volt az ötvenedik születésnapom — folytatta Helén nyíltszívűen. — Valahogy csak meg akartam ünnepelni a félszázados jubileumot!

— Pompás, pompás — felelte Pilkington ur — és igazán olyan vidáman és kedvesen nézett ma ki, mint egy fiatalasszony!

Helén kisasszony elpirult, maga sem tudta, miért, s ezen az estén nem beszéltek többet egymással!

Mikor a két nővér egyedül maradt, Helén ragyogó szemmel szólott nővéréhez:

— Charlotte, ma nem ötven éves öreg vagyok, hanem ötven éves fiatal.

— Ez sok a közönséges agyvelő számára — mormogta Charlotte — s én kép-

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Holnap tartja Nagyvárad város július havi közgyűlését. Amolyan kánikulai gyűlésnek kellene lenni, mivel a korábbi megállapodás szerint a nyári hónapokban csak a kisebb jelentőségű ügyeket szokták tárgyalás elé vinni, azonban ezúttal olyan fontos ügyek vannak felvéve a tárgysorozatba, hogy nagyon is megérdemelnék, ha a városatyák minél nagyobb számmal jelennének meg.

A többi között elintézésre kerül a kötőszövőgyár létesítésének kérdése; a Páris-patak rendezése, a tűzér laktanya kibővítése, utcák aszfaltozása, az Apolló felépítésének a kérdése. Ezek mind oly nagy horderejű és fontos kérdések, amelyek részint százezreket igényelnek, részint pedig nagyjelentőségűek a város jövő fejlődésére.

A közgyűlés tárgysorozata különben a következő:

1. Polgármester jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról. 2. A belügyminiszter leirata a vízvezetési szabályrendelet jóváhagyása tárgyában. 3. Hódmezővásárhely thjt. város közönsége a mértékitelesítési díjak leszállítása tárgyában hozott határozatát megküldi. 4. Biharvármegye törvényhatósági bizottságának átirata Tisza Kálmán emlékére emelendő szobor-bizottságba a város részéről bizottsági tagok kiküldése iránt. 5. A tanács előterjesztése a Nagyváradon felállítandó kötő és szövőgyár részére megadandó kedvezmények és a gyár építésére szükséges terület átengedése iránt. 6. A tanács előterjesztése a belügyminiszter leirata folytán a számvevői hivatal szervezésére vonatkozólag. 7. A tanács nyilvános könyvtár kezelési szabályzatát tárgyalás és elfogadás végett beterjeszti. 8. A tanács előterjesztése a Páris-patak beoltozási munkálataira megtartott árlejtés eredményéről. 9. A tanács előterjesztése a tűzér laktanya kibővítésére megtartott árlejtés eredményéről. 10.

telen vagyok tégedet ezekre a magaslatokra követni. Nem értem azt sem, mért tetted magadat oly neveltségessé, hogy a körhintán lovagoltál, forogtál, mint valami kis gyerekl De a legmegfoghatatlanabb előttem, hogy a komoly Pilkington ur is el hagyta magát ilyesmire ragadtatni.

— Oh, ezt azért tesszük — felelte Helén kisasszony — mert ha megráncosodtunk is, a szívünk mégis fiatal marad.

Ezután Pilkington ur sokszor eljött meglátogatni a két nővért. Őszinte, egyszerű modora, kedvessége aztán nemsokára megnyerte számára a másik testvér szívét is. A kocsija folyton ott járkált Upton Hall és Ughorpe között, a hol a két leány lakott. Es vagy a két hölgy ült benne, kikocsizás céljából, vagy pedig Pilkington ur a kis Peggyvel, hogy meglátogassa a Knight kisasszonyokat.

Egy kora juniusi reggelen a két ötven és hatvan esztendőes gyermeket az ughorpei csendes templomban megeskették egymással. Mikor Helén sirva bncsut mondott nővérének, hirtelen elnevette magát sirás közben s azt a tanácsot adta neki, hogy vásároljon magának is egy új kalapot.

— Látod — tette hozzá — az egészet az új kalapnak köszönhetem. Ha a régi, kopott, ócska lökött lett volna rajtam, nevetésemnek éreztem volna magamat alatta s morgován válaszoltam volna a Pilkington ur megjegyzéseire. Sőt talán nem is találkoztam volna vele, mert csak az új kalapomba vetett bizalmam engedte meg, hogy egyáltalán részt vegyek azon az emlékezetes vásári mulatságon.

E. B. Piercy.

A tanács előterjesztése az Uri, Borz-, Mezey Mihály- és Beöthy Ödön utcák aszfalt-munkálataira megtartott árlejtés eredményéről. 11. A tanács előterjesztése az Apolló-telek felépítése tárgyában. 12. A tanács előterjesztése a Bihar-megyei Gazdák Aru és Hitelintézete által a sertés hizlaló-telep kibővítése és szalámi-gyár felállítására szükséges terület átengedése iránti kérvényére. 13—17. Telekvételi ügyek. 18. A tanács előterjesztése a Perces utca és Pray György-utca csatornázása tárgyában. 19. A tanács előterjesztése Pál- és Görbe utca esőviz csatornái elkészítésének elrendelése iránt. 20. A tanács előterjesztése a Rulikovszky-ut szenny és esőviz csatornái elkészítésének elrendelése iránt. 21. A tanács előterjesztése a reáliskola és polgári iskola épületénél teljesítendő csatornázási munkálatok engedélyezése iránt. 22. A tanács előterjesztése az őr-utcai községi iskola csatornázási munkálatai engedélyezése iránt. 23. A tanács előterjesztése a sánc-utcai községi elemi iskolánál teljesített munkálatokra szükséges póthitel engedélyezése iránt. 24. A tanács előterjesztése a polgári leányiskolához szükséges felszerelések beszerzésének engedélyezése iránt. 25. A tanács előterjesztése a Tisza Kálmán-téri elemi leányiskolához szükséges felszerelések beszerzésének engedélyezése iránt. 26. A tanács előterjesztése a fogyasztási eljáró személyzet fizetésének a belügyminiszter ur által a tárgyban kelt leírata értelmében leendő rendezése iránt. 27. A tanács előterjesztése a munkáslakások céljaira a közbiztonság melletti terület kijelölése tárgyában. 28. A tanács előterjesztése a bejelentési hivatal felállítására vonatkozólag. 29. A tanács előterjesztése a m. kir. honvéhadapród iskolánál üresedésben levő alapítványi hely betöltésére meghirdetett pályázat eredményéről. 30—38. Köztérvéti ügyek. 39. A tanács előterjesztése Rósenveig Róza cég által a tanács határozata ellen beadott fellebbezés tárgyában. 40. A tanács előterjesztése Heller Hermanné építkezési ügyében. 41. A tanács előterjesztése a város átméretes térképe elkészítése tárgyában. 42. A tanács Schlésinger Fülöp által a várbeli kámtin bérletének meghosszabbítására vonatkozó kérvényét beterjeszti. 43. A polgármester előterjesztése folyó évben Drezdában megtartandó közegészségügyi kiállításra a városi mérnöki hivatal és tisztviselői hivatal egy tagjának kiküldetése iránt. 44. A tanács előterjesztése Neudert Alajos nagyváradi lakosnak Nagyvárad város községi kötelekibe felvételének kilátásba helyezése tárgyában. 45—49. Szerződéses. 50—56. Szabadság iránti kérvények. 57. Fizetési előlegek iránti kérvény. 58. Kanta Jenő m. kir. tvh. állatorvos Vasek Imre állatorvosi oklevelét meghirdetés végett beterjeszti.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait azzal értesitem, hogy a tárgysorozatban felsorolt tárgyak a közgyűlést megelőző napon hivatalos helyiségben megtekinthetők.

Nagyvárad, 1911. július hó 9.

Bordó Ferenc.
főjegyző.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én helyezte át
míg az építkezés tart Nagy-
várad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits
házba, az Orsolya zárda templomával
szemben.

Ujabb földrengés Kecskeméten.

Letartóztatott kőművesek.

Kecskemét, július 11.

A dermesztő rémület, a mely Kecskemét életerejét megbénította, eloszlóban van és a lakosság lassanként visszanyeri rendes lelki állapotát. Már hozzáfogtak a megrongált házak kijavításához, a mi most már könnyebben megy, mivel a város rendelkezésére bocsátott utászcsapatot megerősítették. A dicséret hangján kell megemlékeznünk a derék kecskemétiakról, a kik józan buzgalommal fytak megrongált otthonuk kitartozásához, s nem várják összetett kézzel, oktalan siránkozással a kései segítséget.

Jelentés a királynak.

A belügyminiszterium részéről Némethy Károly belügyi államtitkár, Samassa Adolf osztálytanácsos, a városi osztály főnöke és Fest Lajos miniszteri titkár tíz tagú bizottsággal tegnap Kecskemétre érkezett. Némethy közölte a polgármesterrel, hogy a király parancsára utazott Kecskemétre. Bejárták a várost, minden irányban információt szereztek be, azután részletes jelentést írtak a tapasztalatokról. Délután 6 órakor Fest Lajos miniszteri titkár telefonon adta le a belügyminiszteriumnak a jelentést, a melyet nyomban továbbítottak a kabinetirodának.

Letartóztatott kőművesek.

Allandó a panasz azokra a munkásokra, akik a lakosság szorongatott helyzetét ki akarják használni. Különböző visszaéléseket is követnek el, úgy hogy a hatóság kénytelen volt erélyes intézkedéseket tenni velük szemben.

Több esetben megtörtént, hogy kőművesek szerszámokkal felszerelve beállították megrongálódott házakba azzal, hogy a polgármester küldi őket. Dolgoztak fél órát, vagy egy órát, azután a lakás tulajdonosától tíz-husz korona munkabért követeltek. A rendőrségnek tudomására jutottak a zsarolások, aminek az lett a következménye, hogy két kőművest letartóztattak és sok esetben megindították a nyomozást.

A rendőrség fehér napjai.

Hasonló katasztrófák idején megszokott dolog, hogy a gonosz indulatok elszabadulnak és a társadalom salakja rablásra, fosztogatásra használja ki a pusztulást. E részről Kecskeméten példás a rend, amelyről így nyilatkozott Papp György kecskeméti rendőrkapitány:

— Péntek éjszaka óta, amikor a földrengés történt, semmiféle kihágás, bűncselekmény nem fordult elő Kecskeméten. Mindenki korrektül viselkedik s ami régen nem történt, fehér napjaink vannak.

A rendőrségnek csupán a munkásokkal van baja. Ezen most úgy akarnak segíteni, hogy a hadügyminisztertől a kőművesek szabadságolását kéri Kecskemét.

Menekül Kecskemét.

Az istensujtotta város lakosságának száma napról-napra rohamosan csökken. Minden Kecskemétről induló vonattal igen sok család utazik el vagy hosszabb időre, vagy pedig végleg. Teljesen elnéptelenedik a város. Különösen a tisztviselők egyre-másra utaznak el, s alig van már hivatalnokcsalád Kecskeméten.

Ujabb földrengések.

Mára virradó éjszakán kétszer mozdult meg Kecskemét alatt a föld. Az első rengést 1 óra 10 perckor érezték. Alig észrevehető mozgás jelezte csak a földrengést. A második rengés

félháromkor volt, semmiféle lökést nem érezték, csak keletről nyugat felé haladó mély morgás volt hallható.

Ebből is az következik, hogy Lóczy Lajos megállapítása helyes, amennyiben a rengés periódus befejeződött és újabb katasztrófátó nem kell tartani.

Marad a költözési idő.

A lakbér szabályzat és a miniszter.

Három napig vitatta pontról-pontra Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága az új lakbér szabályzatot. Minden pontját, sőt minden mondatát apró részletekre letárgyalták, sőt egyik-másik szó felett órahosszáig vitatkoztak a városatyák. A miniszter azonban még is talált benne kifogásolni valót, sőt megváltoztatta annak legsarkalatosabb pontját, amely szerint a lakbérnegyedek a naptári évnegyedekhez simultak volna.

Ez a leglényegesebb módosítás, amelyet a belügyminiszter az új szabályzaton eszközölt.

A szabályzatot Komlóssy József tanácsos és dr. Thury László v. főügyész megfélemberték s a lakbérnegyedek eddigi rendjének megváltoztatását különösen Komlóssy József ellenezte.

A belügyminiszter leiratában kívánja, hogy a szabályzat 5. §-ának 2. bekezdése akként változtatandó meg, hogy a bérnegyedek február, május, augusztus és november elsejére essenek, mert csak így lehet a főváros és a többi városok szabályrendeletével összhangba hozni.

Természetes, hogy az egész szabályrendeletben a lakbérnegyedek érintő pontok, költözési idők meghatározása, mind ennek megfelelően változtatandók meg.

A lakbér postán is küldhető s a portó levonható a bérösszegekből. A lakbér a lejáratot követő napon adható fel a postára.

Hosszu vitát okozott a közgyűlésen, hogy a lakbér fizetéséről köteles-e a tulajdonos nyugtát adni s kifizeti a nyugta bélyegét. A szabályzat szerint csak ha kér a bérlő nyugtát, akkor köteles a tulajdonos azt kiállítani, a bérlő költségével ellátott bélyeggel.

Ezt is alaposan megváltoztatja a miniszter s kimondja, hogy »Nyugtabélyeg a bérbeadót terbeli; bérbeadó a bér'ő kívánságára, más hi-telezőhöz hasonlóan, a kézhez vett bérösszeget nyugtával elismerni köteles.«

A miniszteri leirat szerint a 30. §. kiegészítendő azzal, hogy az első bérleti éven tul történt béremelésnek is az a hatálya, hogy ennek megtörténtétől számított egy éven belül a bérbeadó a bérletet fel nem mondhatja.

A többi módosítások lényegtelenek.

A miniszter leiratához képest módosított szabályzat újból felküldendő annak idején jóváhagyás végett.

Gautsch báró tárgyalásai. Bécsből jelentik, hogy báró Gautsch miniszterelnök tegnap megkezdte tárgyalásait az osztrák pártokkal. Egyenként tárgyalta a pártok vezéreivel, a kiknek bejelentette, hogy a kormány először a véderőreformot akarja tető alá hozni.

Oberwalder és Ladstädter
udvari kalapgyárosok
szalmakalap készítményei legkedvezőbben
REICHARD áruháza
ozégnél kaphatók. 115 A

Vesztett disznó a Cigányszerelemben

Nagy riadalmat okozott tegnap *Magyarcsékné* egy hatalmas termetű hizott disznó, melynek az lett volna a hivatása, hogy másnap husával elégitse ki a csékei sertéshusra éhes közönséget. Ez a sertés azonban mielőtt a perzselésnek reá nézve életveszélyes torturáján keresztül ment volna, különös ribilliót idézett elő, melyről hónapokig fognak beszélni Cséknén.

A történetekről, melynek hőse a fenti jól táplált hizó, tudósítónk a következőket jelenti:

Korda József, egyetlen magyarcsékei hentes, egy óriási termetű hizott sertést vásárolt és azt tegnap este akarta megölni. A nagy jószág megölésére azonban nem mert egyedül vállalkozni, hanem összegyűjtötte a csékei atlétaikat és azokkal abban állapodott meg, hogy ő fogja leszurni a hizót, míg a többiek ahol érik, fogják.

A legények le is fogták az óriási termetű hizót és *Korda* mesterien közelgett a nagy késsel, hogy leszurja a vergődő jószágot. A megszorított disznó valószínűleg sejtette, hogy miről van szó és összeszedve erejét, az embereket ledobálta magáról és egyenesen az utcára futott, természetesen nyomon kövевve mindenütt a henteslegényektől. A hajszának csakhamar sok bámulója akadt, sőt a tömegből valaki elkialtotta:

— Vesztett disznó!

Csak ez hiányzott a csékeieknek. Ásót, kapát, baltát ragadva üldözni kezdték a hizót, mely még jobban megvadult a nagy lármától s egyenesen a piacra futott, ahol közrefogták. A disznót azonban nem mert megközelíteni senki, sőt utat engedtek annak a menekülésre. A hizó a biztos halál elől egyenesen a gyógyszerárba menekült, ahol azonban hamar meggyőződhetett róla, hogy halál ellen nincs orvosság, mert egy-két forduló után ismét kifutott, ahol már egy hős legény várta felgyűrt ingujában.

A hizónak nem valami nagy kedve lehetett birokra kelni a legénnyel, rövidesen neki ugrott és letépte róla az egyetlen ruhadarabot, amit a parasztok viselnek nyáron. A legény e közben folyton kiabálta:

— Tulaj nu lásza pork turbát!

A legény kiabálására figyelmes lett a pénzügyőrség is ahonnan egy finác a helyszínre ment. A hizó csak épen a finácot várta, mert mikor meglátta a zöld ruhát, egyenesen neki rohant. A finác menekült, mivel pedig legközelebb a vendéglő volt, a finác oda futott be, utána a bíró.

A vendéglőben épen a *Cigányszerelem* adta egy vidéki társulat. A finác berohanásakor a primadonna nagy hatás közepette érzelegte, hogy

— Messze a nagy erdő . . .

Mikor megjelent a nézőtérben a rőfögő üldözőt hizó is és kedélyesen hallgatott egy pár titemet a dalból, melytől azonban annyira fellázadtak az idegei, hogy a jelenlevők általános kussolása közben nagy rőfögéssel kivonult és futott tovább.

Az üldözők között ekkor egy uri ember is megjelent, aki előkotorászván az állandóan magával hurcolt Browningot, hősiesen kiáltotta:

— Félre emberek, hadd lövöm le a disznót!

Az emberek félre állottak és várták a lövést. Az volt a baj, hogy a hizó nem várta a gyilkos golyót és még mielőtt a revolver működhetett volna, neki rontott legújabb ellenfelének, aki eldobva a fegyvert, hasznosnak találván a futást, csatlakozott a menekülőkhöz.

Végre egy tisztviselő, hogy helyre állítsa a

csékei nyugalmat, vadászfegyverrel véget vetett a hajszának, egy lövéssel leterítvén a megvadult hizót, melyet aztán a henteslegények nagy gaudiummal szállították a perzselőre, a vendéglőben pedig a primadonna tovább fújhatta:

Messze megy a felhő . . .

UJDONSÁGOK.

* **2000 korona a kecskemétiékné.** Az egész ország részvétét keltette fel az az óriási katasztrófa, amely hazánk egyik jómódu, virágzó városát: Kecskemétet a földrengés pusztításai által sújtotta. A borzalmas szerencsétlenség alkalmából *Rimler Károly*, Nagyvárad város polgármestere tegnap rendkívüli ülésre hívta össze a város tanácsát s megemlékezvén a nagy csapásról, amely az egész országot érte a virágzó város katasztrófája által, indítványozta, hogy a tanács a csütörtöki közgyűlés elején olyan értelmi indítványt terjeszzen a törvényhatósági bizottság elé, miszerint **2000 koronát** szavazzon meg a kecskeméti károsultak felségélyezésére. A törvényhatóság bizonyára egyhangulag fogadja el az indítványt s a polgármester intézkedik, hogy ezen segélyösszeget azonnal elküldjék a kecskeméti polgármesternek.

* **Uj vizsgálobíró.** A magyar királyi igazságügyminiszter dr *Pataki Antal* kir. törvényszéki albirót, a nagyvárad királyi törvényszék területére állandó vizsgálobírói helyettesessé rendelte ki.

* **Erős Rezső távozása.** *Erős Rezső* jószágigazgató ez év augusztus 1-én tölti be negyvenedik szolgálati évét. Negyvenedik szolgálati éve betöltése alkalmával gróf *Széchenyi Miklós* püspök *Erős Rezsőt* saját kérelmére nyugdíjazta s eddigi működéséért elismerését fejezte ki. *Erős Rezső* nem marad Nagyváradon; az esztergomi főszékhelyre, melynek 26 éven át volt tisztje, a napokban följárta részére a főszékhelyi jószágigazgatói állást s azt *Erős* elfogadta. Uj állását szeptember hóban foglalja el Esztergomban.

* **Kapcsolás a város bőrére.** Hogy mily állapotokat teremtettek Nagyváradon a ház- és telekspekulációból folyó üzelmek, eléggé illusztrálja a főmérnök jelentése, amelyet *Pável-utca* meghosszabbítása tárgyában terjesztett elő. Nagyvárad városa ugyanis *Pável-utcát* meghosszabbítani szándékozik *Vitéz-utcaig*. Megbízta *Kőszeghy József* főmérnököt, hogy az érdekelt ház- és telektulajdonosokkal lépjen érintkezésbe, mely feltételek mellett lennének hajlandók az utca nyitáshoz szükséges területeket átengedni. Megjegyzendő, hogy az új utca kevésbé értékes belső telkeket érint leginkább s csak néhány egyszerű udvari épület esik az új utca vonalába. A nyitandó utca pedig éppen ezeknek a telektulajdonosoknak hoz legtöbb hasznot, mert értékes utcavonalat nyernek. A mostani telekspekulációból folyólag azonban most a telektulajdonosok kincseket akarnak minden talpalatnyi területért. Ezek a horribilis árak a főmérnök szerint is elfogadhatlanok s nincsenek tekintettel az ingatlanok értékemelésére, amely éppen az utcanyitás folytán következnek be. A főmérnök szerint legcélszerűbb lenne, ha az utcanyitást a város vinné keresztül s a hozzájárulást a Betterment alapján ki-

vetné. — Hogy mit képesek egyesek kérni az utcanyitáshoz szükséges belső telkekért, bemutatjuk a következőkben: *Pollák Pál Arany János* utcai vonalban 128 négyszögölért 20,000 koronát kér, tehát egy négyszögölért 157 koronát; — *Duró Mihályné* (épülettel) 145 négyszögölért 50,000 koronát kér; — *Csatári István* 19 négyszögöl belső területért csak 10,000 koronát követel, tehát mintegy 500 koronát négyszögölenként; — *Keller Béla* 58 négyszögöl belterületért 1500 koronát, tehát 250 koronánál többet követel. Es a többi is elég nagy összeget kíván az utcanyitáshoz szükséges területekért. Akadtak azonban néhányan, mint *Jelinek Ferenc*, *Jelinek Géza*, *Millye Lajos*, özv. *Borsos Józsefné*, *Pongrácz István*, akik a telkükhöz lehasítandó részt ingyen hajlandók az utcanyitás céljaira átbecsátani. — Ilyen drága áron nem érdemes *Pável-utcát* meghosszabbítani, mert a bele fektetendő száz- ezreknek a kamatja sem térül meg.

* **A megyei tisztviselők drágasági pótléka.** A vármegyei tisztviselők részére március hóban tudvalevőleg drágasági pótlékot szavazott meg a törvényhatóság. Azóta a pótlékról mindentelre hírek keringtek, a tény azonban az, hogy a pótlék még ma sincs sehol. Hallomásunk szerint a pótlék a belügyminiszteriumban rekedt meg, ahol az ügy referense szabadságon van s e miatt késik az ügy.

* **Tatarozás a megyeházán.** A vármegyei ház új építéséből egyelőre nem lesz semmi. Legalább erre vall az, hogy legközelebb nagyobb szabású tatarozási munkálatokat végeznek a megyeházán. A tisztviselők panaszai elől most már tovább nem lehetett kitérni és az ócska helyiségeket most tatarozni fogják.

* **A vármegyei közszükségleti alapja.** A vármegye egyik legfontosabb alapja, a közszükségleti alap költségvetése még mindég nem érkezett le a minisztertől. Idestova az 1912. évi költségvetés összeállításán dolgoznak a vármegyén és még az 1911. évi sincs sehol. Ez a késlekedés igen nagy kárára van a vármegyének. Tegnap a miniszter pár sorban egy tételnek a pótlását rendelte el. Tehát még csak most vették elő a költségvetést. Hogy mikor jön az le, annak *Héderváry* a megmondhatója.

* **Bajok egy kisajátító körül.** A nagyszalonta—sarkadi megyei ut kiépítése alkalmával dr *Rokszin György* ügyvédnek a méhkeréki határban lévő földjéből 628 négyszögöl területet kihalítottak és kisajátítottak, anélkül azonban, hogy a tulajdonost még csak meg is kérdezték volna. A kisajátítás alkalmával a hatóság elmulasztotta a megmaradt földet a víz ellen védőárkokkal biztosítani, minek folytán a termő földeken a víz nagy károkat idézett elő. A tulajdonos tegnap panaszt adott be az alispánhoz, hogy a további károk megakadályozása iránt intézkedjék, mert ellenkező esetben kénytelen lesz perrel megtámadni a kisajátító hatóságot.

* **Uj utca Kórház- és Kálvária-utca között.** Az emekórházzal szemben *Kórház- és Kálvária-utca* között új utcanyitást tervez a telekértékesítő társaság, de a *Páris-patakon* építendő hidra és az utca burkolására nézve nem jött megállapodás a várossal. *Kőszeghy József* főmérnök előterjesztést tett a városi tanácshoz, amelyben javasolja, hogy az új összekötő utcát a város készíttesse el. *Létai Sándor* háztulajdonossal megegyezésre jutott a főmérnök, hogy az utcához szükséges 12 méter széles területet 8596 koronáért átengedi a városnak. A vasbeton hidépítése 12,000 korona, a feltöltés 5782 koronába, ut- és járda burkolat pedig 2375 koronába, tehát összesen 28,753

koronába kerülne az új utca Kálvária utca felőli része. A főmérnök ezen utcanyitást nagyon fontosnak tartja, mert itt vezetnék át a vízvezetéki főcsövet, hogy az elmekórházat és az új kórházat elegendő vízzel elláthassák, azonkívül a közforgalomra is előnyös lenne az új utca. — Hát a kórház-utcai telektulajdonosok mivel járulnának az utcanyitáshoz?

* **A vármegye bűnkrónikája.** A csendőrkertületi parancsnokság tegnap terjesztette be a vármegye június havi bűneseteinek kimutatását. A statisztika szerint júniusban feljelentés történt 640 esetben. Bűneset 525 esetben fordult elő, ebből legtöbb volt a lopás, mely 116 esetben és második helyen áll a testisítés mely 101 esetben fordult elő.

* **Lopják a csirkéket.** Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk arról, hogy egy külvárosi ház udvarából ismeretlen tettes hetven darab csirkét lopott. Tegnap Hanzéli István tett újabb feljelentést csirkelopás miatt. Hanzéli a rendőrségen azt panaszolta, hogy ismeretlen tettes Sal Ferenc-utcai házának Páris patakra nyíló kertjébe betört s onnan nagyobb mennyiségű burgonyát ásott ki, majd a csirkeket reccből tizenhárom darab csirkét elloptott. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a csirkeolvasz kézrekerítése érdekében.

* **Fontos, Vadászok figyelembe!** Minden vadász tudja, hogy jól lőni csak jó fegyverrel lehet, tehát a közelgő vadászati szezonra hogy készen álljunk, vizsgáljuk meg fegyvereinket és azokat, ha hibásak, kijavítás végett küldjük Ladányi J. puskaműves mesterhez, Rákóczi-ut Moskovits palotába, hol állandóan nagy raktárt találunk a legmodernebb fegyverekből és a leg jobb töltényt is csak itt szerezhetjük be. Telefon szám 269. M. kir. lőpor áruda.

Vas és rézbutor

gyári raktári

Székrenyagy 3 matracca 20 korona
Sodronybetét 10 korona
Rézkarniss 4 korona
Gyermekagy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf
vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Taifun.
Csütörtök: Hoffmann meséi (Mihályi Ernő bucsuja.)
Péntek és szombat: Cigányszerelem. (Fedák Sári fellépésével a kőszínházban.)
Vasárnap d. u. Goldstein Számi, este: János vitéz (Fedák Sári fellépésével a kőszínházban.)
Hétfő: Babuska. (Fedák Sári bucsuja.)

Fedák Sári Nagyváradon.

Hirtelenében nem is emlékszünk, mikor volt Nagyváradon olyan nagy színházi izgalom, mint most, mikor Fedák Sarit várjuk Párisból. Messze a szomszédos vármegyékből érkeznek a türelmetlen táviratok Erdélyi Miklós igazgatóhoz, hogy mikor érkezik Fedák, s hogy biztosan számíthatnak-e a befoglalójegyekre. Tegnap tévedésből az a hír terjedt el, hogy Fedák Sári már szardán este megérkezik és csütörtökön játszik először. Ez sok féltreértésre adott okot s valósággal megestromolták a színházi pénztárt, hogy a péntekre váltott jegyek érvényessége felől tudakozódjanak. Megnyugtathatjuk a kedélyeke: Fedák Sári csak csütörtökön este érkezik és pénteken este lép először a Szigligeti Színházban. Pénteken és szombaton a Cigányszerelemben Ilona grófnőt játsza. A Párisban is nagy feltűnést keltő kosztümjei már megérkeztek. Maguk ezek a ruhák elég szenzációsak, hogy felkavarják a közönség érdeklődését. Fedák Sári már utban van hazafelé s a művész táviratozott, hogy a Rimanóczy-szállóban azt a két szobát, ahol rendszeren lakni szokott, foglalják le és hozzák rendbe. Így tehát a nagy színházi szenzációnak semmi akadályja. Pénteken este meg lesz az országos érdekű Fedák-este. Az kétségtelen, hogy a fővárosi sajtó is idegesen várja Fedák nagyváradai fogadtatását. Jegyek már is alig kaphatók. Mind a négy estére már tegnap szét kapkodták a jegyeket. Vasárnap a János vitézben, hétfőn a Babuskában játszik a művész.

Mihályi Ernő bucsuja. Mihályi Ernő, ez a rendkívül szimpatikus nagy énekes, szeptemberben megvált a Szigligeti-színházról. A nagyváradai közönségnek sok felejthetetlen zenéi élvezetét szerzett Mihályi Ernő s első sorban az ő érdeme, hogy a múlt évek nagy operái sikereket mutattak föl. Holnap csütörtökön este bucsuzik el Mihályi Ernő a nagyváradai közönségtől. Offenbach örökszép Hoffmann meséiben énekel Hoffmann szerepét. Azt hisszük, hogy a nagyváradai közönség érdeme szerint bucsuztatja el a nagy énekes.

Igazságszolgáltatás.

§ **A vallásnyalázó Népszava.** Az Országos Pázmány Egyesület védőirodája közli velünk: A Népszava ez évi április 30-iki számában egy ismert francia költő: Találkozás Jézussal című versét közölte fordításban. A költemény vallást gyalázó tartalma miatt katolikus körökben nagy felháborodást keltett és az Országos Pázmány Egyesület védőirodája emiatt felterjesztést intézett a primási udvarhoz, hogy mint az erre hivatott fórum, tegye meg a szükséges lépést a kegyeltsértés megtorlására. Rajner Lajos püspök, érseki helytartó június 17-én be is adta a feljelentést a budapesti kir. ügyészséghez, mely az inkriminált versben tényleg meg is állapította a vallásos kegyelet megsértésének ismérveit és a nyilvános vádat elvállalta. Az ügyészség ezenkívül még egy másik verset is inkriminált hasonló okból és emiatt is vádat emelt. A költemények szerzője Jean Rictus francia atheista költő, fordítójuk pedig Abádi Imre. A sajtóper tárgyalása a nyári törvénytörvénykezési szünet után lesz.

NYILTTÉR.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpaplás nélkül is készit kítűnő hirtű nevű

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

TÁVIRATOK.

A földrengés ügye a Házban.

Kecskemét, jul. 11.

(Saj. tud.) A kecskeméti károsult lakosság felkérte a kerület képviselőit, hogy a földrengésről tegyenek jelentést a Házban. Egyidejűleg kérték a képviselőket, hogy a károsultak részére rendkívüli segílyt adományozzanak.

Az alispán és aljegyző afférja.

Déva, jul. 11.

(Saj. tud.) Csurai Lajos alispán és Barcsay Gyula aljegyző között ma igen heves incidens volt. Az aljegyző az utcán találkozott az alispánnal, akit állítólag tetteleg is bántalmazott. Az inzultusnak lovagias uton lesz folytatása.

FLEGMAN

grenadinjai

a legszebbek és legjobbak.

* **Vizsgakra előkészít** szerény igényű képezdész, polgáristákat javító, vagy pótvizsgára előkészít. Cím a kiadóhivatalban.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőimmel és az elegáns ruhákat szerető úri közönséggel, hogy **a tavaszi és nyári szöveteim**

megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyiszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra háznál szolgálok.

x **Néhai főtitiztelendő Makutz Ernő** hteol. könyvtárát mig a készlet tart *olcsón* ki-árusitom. Benkő A. könyvkeresk. Rákóczi-utca 10 sz.

A nemzeti munkapárt értekezlete.

Budapest, július 11.

(Saját tudósítónktól) A nemzeti munkapárt ma este 6 órakor Perczel Dezső elnök elnöklésével értekezletet tartott, amelynek tárgya a képviselőház holnapi ülésén tárgyalás alá kerülő véderőjavaslat volt. Solymossy Ödön báró előadó részletes ismertetése után Héderváry miniszterelnök kijelenti, hogy a régi hiányt igyekszik pótolni a javaslatával, amely vigyáz arra, hogy a polgárság képességét túlságosan meg ne terhelje, a mely javaslat főcélja, hogy a polgári élet szükségleteit a katonai élet követelményével összeegyeztesse. Kitartó együttműködésre buzdítja a párt híveit. Isten áldását kéri munkálkodásukra.

A király a kecskemétieknek.

Budapest, július 11.

(Saj. tud.) A király kabinetirodájából ma távirat érkezett Héderváry miniszterelnökhöz. A király a földrendés károsultjainak felségélyezésére 100.000 koronát utalványozott saját pénztárából.

Sztrájkoló orvosok.

Komárom, július 11.

(Saját tud.) A békésgyulai orvossztrájkból kifolyólag a betegsélyző pénztári orvosok ma sztrájkba léptek. Az orvosok a pénztári tagokat csak mint privát egyéneket kezelik.

Meglopták a temesvári templomot.

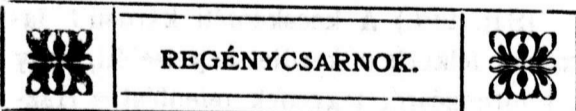
Temesvár, július 11.

(Saj. tud.) Ma este a temesvári püspöki templomba addig mig a harangozó harangozott, egy ismeretlen tettes belépőzött és a főoltárból egy arany kelyhet kilopott. A tettes kézrekerítése iránt a legszeleesebb körü eljárást tették tolymatba.

Betiltott előadás.

Pétervár, július 11.

(Saját tud.) Egy finn városban két magyar tanár előadását az orosz kormány betiltotta. A betiltást a cár is jóvá hagyta.

BÖSKE

Irta SARKADI NAGY SÁNDORNÉ

(Folytatás.)

23

Az említett bál előtti napon csikorgó hideg, de napfényes tiszta téli nap volt, Margitka indványára a leánykák Máli néni kíséretében a városligeti jégpályára mentek ki, korcsolyázni. E délutánon nagyon sokan voltak kiinn.

Erzsikét csakhamar szokott udvarlói vették körül, s azt sem tudta kivel induljon legelőször a jégen.

Margitnak is mihamar skadtak gavallérjai. Alig korcsolyázott a leányka egy pár percig, amidőn nagy meglepetésére nem messze ma-

gától, Ladányi Alice szép mosolygó arcát pillantotta meg.

— Ha időd lesz, kérlek egy pillanatra Margitom, beszélni óhajtanék veled — mondá Alice behízog meleg hangon.

— Kérlek szépen azonnal rendelkezésedre állok.

S azzal egy pár mentegető szót szólva, kivonván karját a mellette levő fiatal emberéből, pillanat alatt Alice hoz siklott.

— Mit parancsolsz hát ime itt vagyok.

— Egy nagy kérésim van hozzád Margitkám, amelynek teljesítése teljesen tőled függ szivecském, s ha megteszed mire kérlek esetleg egész életboldogságom neked köszönhetem.

— Mondtam már rendelkez velem, mire való e hosszú előkészület, várnak reám s tázom is, kérlek tehat siess kívánságod közlésével kedves Alice — mondá Margit kissé tagyosan, (dupla értelemben) közbe-közbe ide oda csuszkálgatva a tükör sima jégpályán.

Nos rövid leszek. Tudod hogy Maglódy András és én hosszú évek óta szeretjük egymást. En most ő végette vagyok fenn. Ő végette jöttem a holnapi bárra, melyre ha nem jelenik meg, végem lesz. De ha eljő... a többit bírd reám!

— De Alice, én nem Maglódynál vagyok jelenleg, s Andrásal még egyszer sem találkoztam s ha jól értem szavaidat az ő eljövételét én általam óhajtod elérni.

— Találkozni fogsz vele most itt a jégpályán, ő is kijött ma, s ígérem neked, hogy nem telik bele egy félóra, s beszélsz unokafivéreddel Valóban téged szemeltelek ki arra, hogy vedd rá Andrást a holnapi bálon való megjelenésre.

— En beszélek vele, de hogy sikerül-e őt erre rábírom, azt kötve hiszem. Es most kedves Alice a viszontlátásra.

— Megállj Margit, ez még nem minden, ha te úgy, én is úgy, ha a holnapi bálon Maglódy megjelenik, úgy ígérem neked lesz, ott még más valaki is, ki nem tud ittlétedről, én azonban szeret ejthetem, hogy ezt megtudja eljőjön oda, mivel egyházban lakom vele. De közbenjárásom csak a tiedért cserében ígérem meg.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.**Gabona üzlet.****Borgida Béla és Társa jelentése.**

A tegnapi gabonatözsden lanyha kezdett után, szilárdan zárult az üzlet. Készáruban, illetve új buzában meglehetősen nagy üzlet volt 10 fillérrel magasabb árak mellett.

Budapest

Határidők sáralata:

Aprilisi buza (1912)	11.86
Októberi buza	11.56
Októberi rozs	9.49
Októberi zab	8.03
Májusi tengeri (1912)	7.50
Júliusi tengeri	7.64
Augusztusi tengeri	6.88
Augusztusi repce	14.70

Budapesti értéktözsde.**Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.**

Magyar hitelrészvény	845.50
Osztrák hitelrészvény	671.—
Jelzálogbank	489.—
Leszámitoló és pénzváltó	596.—
Salgótarjáni köszén	659.—
Osztrák államvasut részvény	745.—
Közuti vasut	766.50
Rimamurányi vasmű	682.—

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA**SZERKESZTŐI PÓSTA.**

M. Bizony elég szomorú, hogy az a lap július 2. számában a patronage intézménnyel kapcsolatban nemcsak (dunántuliasan kifejezve) *hüleséget*, hanem olyan pornografikus dolgokat is ír össze, amelyeket a Fidibusz is méltán megirigyelhetne.

Fürdői menetrend.**NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.**

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	8 10
V.-Velece >	8 00	10 00	2 20	5 00	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 19	5 59	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	9 47
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	9 57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 30	5 10	8 41
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 30	3 00	5 40	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 07	5 47	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 20	6 00	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 30	6 10	9 40

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Nagyvárad város katonai ügyosztálya.

13151—911, szám.

Hirdetmény.

Értesítetik a lakosság, hogy a közös hadseregnek a földművelő és munkásosztályhoz tartozó tényleges állományu legénysége az aratás és egyéb fontos mezei munkák végzésének idejében három hétre leendő szakszolgálatát személyes kihallgatás (raporton) kérheti, mely kérelmezése teljesen díjtalan.

Nagyvárad, 1911. június 24.

Eleméry Ferenc,

397

katonai tanácsnok.

M. kir. államvasutak igazgatósága.
ad 153020 sz. F. I.**Hirdetmény.**

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától azt az értesítést vettük, hogy a f. évi május hó 1-től érvényes nyári menetrend tartama alatt a Budapest nyugati p. u.-ról este 10 óra 15 pkor Báziasra és Báziasról d. u. 4 óra 28 perckor Budapest nyugati p. u.-ra indított hálókcsi július hó 1-től augusztus hó 31-ig bezárólag Jassenován á: Oravicáig, illetve Oravicáról fog közlekedni.

Budapest, 1911. június hó 16-án.

A forgalmi főosztály igazgatója h:

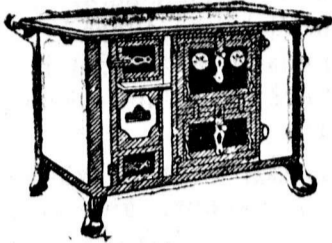
Horánszky.

Uraknak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

**MEGELŐZŐT
MOSKOVITS
ANATOMIAI CIPŐGYÁR**

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
Bémer-tér, (Bazár épület.)

A N.-várad Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság

Rimanóczy-utca 7 szám.

A nyári idény beálltával az utazó és nyaraló közönség figyelmébe ajánlja a legújabb szerkezetű nagy kényelemmel felszerelt ::

magánletét-pénztárát

(safe deposits)

mindennemű értéktárgyak megőrzésére.

Ezen páncélszekrényekben a közönség a képzhető legbiztosabban és saját zára alatt önmaga kezeli értékeit Okmányok, értékpapírok és mindenemű értékek megőrzésére szolgál.

A páncélszoba minden hétköznapon délelőtt 9-12 óráig és d. u. 3-5 óráig áll a felek rendelkezésére.

2-3 középiskolát végzett fiu

nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda
R.-T.-nél.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű izzólámpa különlegességek, fényképezési lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

10 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Főszerező telefonja 55. sz.

Telefon szám 514.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Figyeljen az árakra.

Rákóczi-ut 5 szám, Veiszlovits-ház.

1 üveg Odol	74 kr.
1 > francia szájviz	25 >
1 > száj szagtalanító	50 >
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 >
8 > Thymol	20 >
1 > Stomatín	20 >
1 > téglgy Odontin togpaséta	55 >
1 drb Odontin betét	85 >
1 üveg Picavan	98 >
1 üveg Bay Rum	35 >
1 > Jera violette brillantin	80 >
1 > francia brillantin	15, 22, 35 >
1 > folyékony brillantin	50 >
1 > valódi dió olaj	15 >
1 > kivonat	75 >
1 drb bajuszkötő	15, 20 85 >

1 üveg Kerpel kézfinomító	98 kr.
1 téglgy Margit crém	40 >
1 > Diana crém	65 >
1 drb Dianna szappan	65 >
1 dob Läckner puder	88 >
1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >
1 üveg amerikai petrol	50 >
1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt >
1 fekete champos	12 >
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 >
8 drb francia ibolya szappan	50 >
1 > Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 >
1 > Speick szappan	28 >
1 > Windsor szappan	98 >
1 tubus kaloderma	28 >
1 > Beloderma kézfinomító	20 >
1 üveg téglgy tejcrém	20 >

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 Gillette utánzatu borotva készlet	1 > 50 >
1 valódi serté hajkefe	70 >
1 dublé bajuszkéfe	20 >
1 valódi serté ruhakefe	45 >
1 körömkefe	05 >
1 surolókefe óriási	20 >
1 surolókefe kisebb	10 >
12 drb Royal angol cipő crém	96 >
1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 >
1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > Jurigatem Zománc	80 >
1 mtr vöröse gumicső	60 >
Egynegyed Ko Brunz watta	85 >

805

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az áráról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.
192**Bumbera István**papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Dajkovits E.fényirodájában
Sas palotaesküvői felvételek a leg-
diszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

STERNADLER
BRONZMŰVES
FÉMIPAR GYÁRTÁSI
MŰTELEPE.
ELEKTROTECHNIKAI
FELSZERELÉSI VALLALATA.

VALLAL MINDEN GALVANIZÁLÁST SZINBEN
BÉMERTÉR 3 TELEFON 556.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5°-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti. Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámítol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönököt ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönököt folyósít házakra és földbirtokokra. 162

Eladó

egy 4 éves 8 HP. Schuttkoworth cséplő készlet,

- 1 szalmakazalozó,
- 1 4 HP új Renauer benzín motor,
- 1 marhamérleg,
- 1 tengeri morzsoló,
- 1 amerikai kukoricaszártépő,
- 1 Triór,
- 2 lógereble,
- 1 arankatisztító,
- 2 vetőgép,

több szeges és vasgyűrűs hengerek, kocsik, ekék, fogasok és más gazdasági felszerelések.

Megtekinthető bármely nap Paptamas állomás Vay-pusztán. 399

Jégszekrények

nagy választékban

FagylaltgépekLtr. 1 2 3 4
Kor. 10- 12-50 14-50 17-**Vajkőpülőgépek**Ltr. 1 2 3
Kor. 3-60 4-80 5-60

Kerti vasbutorok állandó nagy választékban.

Modern konyhaberendezések zománcozott és Alumínium edényekből.

Telefon 390.

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében.